

روان‌شناسی ژنتیک ۲

نظام‌های تحولی:

از روان‌تحلیلی‌گری تا رفتارشناسی و نظام‌های عینی

www.ketab.ir

نویسندگان

دکتر محمود منصور

دکتر پریخ دادستان

ویراستار

حسن هاشمی میناباد

تهران ۱۴۰۳

سخنی با شما مدرس محترم و دانشجوی عزیز

چندی است که شاهد کاهش شمارگان کتاب، به‌ویژه کتاب‌های دانشگاهی هستیم. تکثیر، کپی‌ها و پی‌دی‌اف‌های غیرمجاز از کتاب‌ها در محیط دانشگاه به این معضل دامن می‌زند.

شما مدرس محترم ممکن است صرفاً به‌خاطر کمک به دانشجویان و صرفه‌جویی در هزینه تهیه کتاب، به آنان توصیه کنید که به‌جای خرید کتاب، از کپی بخش‌هایی از آن استفاده کنند. شما دانشجوی عزیز ممکن است بپندیشید که با کپی از روی کتاب، هزینه‌ای کمتر برای تهیه آن پرداخت کرده‌اید (هرچند که غالباً چنین نیست). اما حاصل این اعمال خلاف قانون چیزی جز بی‌رغبتی به تلاش فرهنگی و ارائه دستاوردهای جدید در عرصه علم نیست.

با ترویج استفاده از کپی‌ها و پی‌دی‌اف‌های غیرمجازی که بدون رضایت نویسنده و مترجم و ناشر تهیه می‌شود:

- موجب ترک فعالیت‌های علمی و فرهنگی، بی‌انگیزی در این امور خطیر و بروز مشکلات و خسارت‌های جبران‌ناپذیر به قشر فرهنگی جامعه نشویم.

- باعث ورشکستگی صنعت نشر و به دنبال آن بیکاری قشر عظیمی از کارکنان این عرصه از ناشر گرفته تا حروفچین و طراح و صحاف نشویم.

- افرادی غالباً ناآگاه و به‌ندرت سودجو را به اعمال نامشروع و خلاف قانون تشویق نکنیم و خود آنان و خانواده‌هایشان را دچار عواقب گریب درآمد و ارتزاق از راه حرام و تعدی به حقوق دیگران نسازیم.

بیایید به آینده میهنمان و فرزندانمان بپندیشیم. بیایید به آینده علم و دانش در کشور عزیزمان که زمانی مهد علم و ادب بود بیشتر بها دهیم.

سرشناسه: منصور، محمود، ۱۳۰۹ - ۱۴۰۰.

عنوان و نام پدیدآور: روان‌شناسی ژنتیک ۲: نظام‌های تحولی: از روان تحلیلی تا رفتارشناسی و نظام‌های عینی/نویسندگان

محمود منصور، پریخ دادستان؛ ویراستار حسن هاشمی میناباد. وضعیت ویراست: ویراست ۲.

مشخصات نشر: تهران: انتشارات رشد، ۱۴۰۳.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۵۱-۲۳۶-۸

یادداشت: چاپ قبلی: رشد، ۱۳۸۱ (بیست، ۳۳۴ ص.). یادداشت: کتابنامه: ص. [۲۵۱] - ۲۵۸.

عنوان دیگر: نظام‌های تحولی: از روان تحلیلی تا رفتارشناسی و نظام‌های عینی.

موضوع: روان‌شناسی ژنتیک (Genetic psychology) موضوع: رفتار (Human behavior)

شناسه افزوده: دادستان، پریخ، ۱۳۱۲ - ۱۳۸۹.

شناسه افزوده: هاشمی میناباد، حسن، ۱۳۴۲ -، ویراستار رده‌بندی کنگره: ۲/ BF۷۰۸

رده بندی دیویی: ۱۵۵/۷ شماره کتابشناسی ملی: ۹۸۹۰۳۷۹

روان‌شناسی ژنتیک ۲

نظام‌های تحولی: از روان‌تحلیلی تا رفتارشناسی و نظام‌های عینی

ویرایش جدید

نویسندگان: دکتر محمود منصور و دکتر پریرخ دادستان

ویراستار: حسن هاشمی میناباد

چاپ اول ویراست جدید: زمستان ۱۴۰۳ - شماره‌گان: ۲۰۰ نسخه - چاپ و صحافی: آرمانسا

© کلیه حقوق چاپ و نشر این اثر برای ناشر محفوظ است.

هرگونه استفاده تجاری و تکثیر و انتشار و بازنویسی این اثر یا قسمتی از آن به هر شیوه‌ای از جمله زیراکس، فتوکپی، کتاب الکترونیکی و پی‌دی‌اف، کتاب صوتی، انتشار در سایت‌ها و فضای مجازی، و ضبط و ذخیره در سیستم‌های بازیابی و پخش آن بدون دریافت مجوز قبلی و کتبی از ناشر ممنوع و قابل پیگرد قانونی است. اشاره به مطالب کتاب یا نقل بخش‌هایی از آن برای نقد و بررسی در رسانه‌های چاپی و الکترونیکی و رادیو و تلویزیون با ذکر منبع، بلامانع است.

قیمت:

مرکز نشر و پخش کتاب‌های روان‌شناسی و تربیتی

ساختمان مرکزی: خیابان انقلاب، خیابان دانشگاه خیابان شهدای ژاندارمری،

شماره ۴۱ - تلفن ۶۶۴۰۴۳۰۶

فروشگاه: میدان انقلاب، روبروی سینما بهمن خیابان شهید منیری جاوید،

شماره ۲ - تلفن: ۶۶۴۹۸۳۸۶ - ۶۶۴۹۷۱۸۱ - ۶۶۴۱۰۲۶۲

فهرست مطالب

۱۱	دربارهٔ ویراست جدید روان‌شناسی ژنتیک ۲
۱۵	زندگی‌نامهٔ نویسندگان
۱۹	مقدمه
	بخش اول: نظام‌های روان‌پویشی
۲۷	فصل اول: زیگموند فروید: روان‌تحلیلی‌گری
۲۷	۱. زندگی‌نامه
۳۰	۲. درآمد
۳۰	۳. روش‌شناسی
۳۰	۳-۱ دیدگاه‌های روش‌شناختی فروید
۳۱	۳-۲ اساس پدیدآیی روش‌شناسی فروید
۳۱	۴. دستاوردهای علمی
۳۲	۴-۱ مفهوم کشاننده (سائق)
۳۴	۴-۲ مراحل تحول عاطفی (روانی - جنسی)

- ۱۶۳ ۴-۳ به دست آوردن تجربه تاریخی - اجتماعی
- ۱۶۳ ۵-۳ شرایط به دست آوردن
- ۱۶۴ ۶-۳ نقش بزرگسال در فرایند به دست آوردن
- ۱۶۶ ۷-۳ انعکاس واقعیت در شکل هشیاری
- ۱۶۷ ۸-۳ انعکاس هشیارانه واقعیت و شکل‌گیری فرایندهای خاص
- ۱۶۹ ۹-۳ انتقال شناخت از سطح ابزاری به سطح فکری
- ۱۷۱ ۱۰-۳ ویژگی‌های شکل‌گیری اعمال عقلی و زبان
- ۱۷۵ ۱۱-۳ فرایند درونی‌شدن
- ۱۷۹ ۱۲-۳ منطقی‌شدن محتوای عمل

فصل نهم: هنری والون: نظام دیالکتیکی مراحل تحول روانی بر اساس مرحله‌های پی‌درپی

- ۱۸۳ تعارض و گشایش
- ۱۸۳ ۱. زندگی‌نامه
- ۱۸۵ ۲. مراحل تحول روانی بر نظام والون
- ۱۸۶ ۱-۲ مرحله برانگیختگی حرکتی
- ۱۸۹ ۲-۲ مرحله هیجان‌پذیری
- ۱۹۲ ۳-۲ مرحله حسی - حرکتی
- ۱۹۳ ۴-۲ مرحله شخصیت‌گرایی
- ۱۹۷ ۵-۲ مرحله مقوله‌ای یا فکر مقوله‌ای
- ۱۹۹ ۶-۲ مرحله بلوغ و نوجوانی، گذار از کودکی به بلوغ و نوجوانی

فصل دهم: ژان پیاژه: فرایندهای اساسی در نظام عملیاتی

- ۲۰۵ ۱. زندگی‌نامه
- ۲۱۱ ۲. خودمیان‌بینی یا خودمحوری: تعریف و دگرگونی خودمیان‌بینی در سه دوره تحول
- ۲۱۱ ۱-۲ سازوکار و سازش خودمیان‌بینی
- ۲۱۱ ۲-۲ خودمیان‌بینی در دوره اول تحول / دوره حسی - حرکتی
- ۲۱۲ ۳-۲ خودمیان‌بینی در دوره دوم تحول
- ۲۱۹ ۴-۲ خودمیان‌بینی دوره سوم تحول (دوره انتزاعی)
- ۲۲۱ ۳. شیء، فضا، علیت و زمان
- ۲۲۱ ۱-۳ چگونگی تشکیل شیء پایدار در کودک
- ۲۲۳ ۲-۳ چگونگی تشکیل میدان فضایی در چارچوب سازمان روانی کودک
- ۲۲۵ ۳-۳ تشکیل و تحول علیت در دوره حسی - حرکتی
- ۲۲۶ ۴-۳ تشکیل میدان زمانی در دوره حسی - حرکتی

۲۲۸	۴. ساخته شدن فضای تجسمی: از فضای توپولوژیک تا فضای اقلیدسی	
۲۲۸	۴-۱ فضای توپولوژیک یا وضعی	
۲۳۸	۴-۲ فضای تصویری و اقلیدسی در نیم‌دوره عملیاتی	
۲۴۹	۵. تشکیل فضای کمی، مفهوم عدد و مفهوم اندازه	
۲۵۱		کتابنامه
۲۵۹		واژه‌نامه

سخنی درباره ویراست جدید روان‌شناسی ژنتیک ۲

کتاب *روان‌شناسی ژنتیک ۲* که بیش از سه دهه از تألیف آن می‌گذرد از آثار ممتاز در زمینه روان‌شناسی رشد و تحول به‌شمار می‌رود. مؤلفان کتاب، استادان فقید دکتر محمود منصور و دکتر پریرخ دادستان، این کتاب را برای تدریس در مقاطع تحصیلی رشته روان‌شناسی فراهم آورده بودند. کتاب حاضر ابتدا در دهه ۱۳۷۰ در انتشارات ژرف چاپ شد و بعدها نشر آن به انتشارات رشد سپرده شد که ۱۶ بار تا سال ۱۴۰۰ تجدید چاپ شده است.

شایان ذکر است که اصطلاح «ژنتیک» در عنوان این کتاب در معنای متداول امروزی به کار نرفته است. «ژنتیک» در روان‌شناسی ژنتیک به معنای رشد و تحول و دگرگونی است و معادل development انگلیسی (در اینجا ژن‌ها مدنظر نیستند). این اصطلاح در گذشته به کار می‌رفت و ژان پیاژه، روان‌شناس سوئیسی فرانسوی‌زبان، در این زمینه تحقیقات گسترده‌ای انجام داده است. از آنجا که دکتر محمود منصور و دکتر پریرخ دادستان هر دو دانشجوی پیاژه بودند، سنت استادشان را گرامی داشتند و این اصطلاح را در روان‌شناسی ایرانی به کار بردند.

وزانت علمی و جایگاه والای مؤلفان کتاب حاضر را نمی‌توان انکار کرد. اما نشر کتاب پیچیده و ثقیل است، واژگان و ترکیبات نامأنوس در آن به کار رفته، و از اصطلاحاتی استفاده شده است که در گفتمان روان‌شناسی امروزی فارسی به کار نمی‌رود. مسائلی از این دست برخی از دانشجویان را با چالش‌هایی مواجه کرده و نویسندگان را به این نتیجه رسانده بود که تغییراتی در کتاب اعمال کنند. ناشر هم با درک این معضل و به احترام سخن آن بزرگواران، از این پیشنهاد استقبال کرد. اما به دلایلی بخت یار جامعه روان‌شناسی نبود و این کار به تأخیر می‌افتاد تا اینکه با درگذشت هر دو استاد، فرصت اعمال تغییرات مورد نظر با نظارت ایشان از کف رفت. در نتیجه، این امر خطیر به گروه ویراستاری رشد محول شد.

ویرایش جدید باید به‌نحوی صورت می‌گرفت که به محتوای اثر خللی وارد نیاورد، و درعین حال اشکالات بیانی و اصطلاحی را رفع کند. و این مسئولیتی مهم بود و دقت و توجه ویژه‌ای را می‌طلبید. گروه ویراستاری انتشارات رشد و ویراستار محترم آقای حسن هاشمی میناباد تمام تلاش خود را به کار بست تا این اثر ارزشمند را در قالبی امروزی و نثری روان عرضه کند. برخی از مهم‌ترین اقدامات این گروه را در زیر برمی‌شماریم.

- برخی از اصطلاحات نویسندگان امروزه در گفتمان روان‌شناسی به کار نمی‌روند یا ثقیل و نامأنوس بودند و ما چاره‌ای جز تغییر آن‌ها نداشتیم مانند:

همادنگری ← کل‌نگری

کام‌یافتگی ← کامیابی

نقش‌بندان ← نقش‌پذیری

بازیچه ← اسباب‌بازی

پیشاپیش‌گری (anticipation) ← پیش‌بینی

- گاهی جمله‌ها بسیار بلند بودند و تودرتو، که درکشان برای خوانندگان سخت می‌شد.

این گونه جملات را، با حفظ مفهوم اصلی، به چند جمله کوتاه روان‌تر تبدیل کردیم.

- نویسندگان از منابع فرانسوی و انگلیسی متعددی بهره برده بودند که متأسفانه در

مواردی نثرشان، به تبعیت از ساختار واژگانی و نحوی این دو زبان، ترجمه‌گون شده

بود، بوی ترجمه می‌داد و از نثر طبیعی فارسی دور شده بود.

- ابهاماتی در متن بود و گاهی توضیحاتی کوتاه، به‌ویژه در داخل پرانتز داده شده بود که

به شرح و بسط و ابهام‌زدایی نیاز داشت.